

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Kołodziejcki

SSN Stanisław Stankiewicz

w sprawie **K. G.**,

skazanej z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 27 lutego 2025 r.,

wniosku obrońcy skazanej

o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 4 września 2019 r., sygn. akt II AKa 193/19, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 20 maja 2019 r., sygn. akt IV K 421/15,

na podstawie art. 544 § 2 i 3 k.p.k.

postanowił:

1) oddalić wniosek;

2) obciążyć wnioskodawczynię kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego, w tym wydatkami w kwocie 20 (dwudziestu) zł.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 20 maja 2019 r., sygn. akt IV K 421/15, K. G. została uznana za winną tego, że w okresie od 12 sierpnia do 23 września 2011 r., dokładnej daty dziennej nie ustalono, w B., woj. [...], działając

wspólnie i w porozumieniu z mężem M. G., który dysponował powierzonym mu samochodem marki A. nr rej. [...] wartości 260 500 zł, wiedząc o okoliczności powierzenia tego pojazdu, przywłaszczyła go na szkodę Spółki z o.o. B.1. z siedzibą w B.1., tj. czynu z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., za który została skazana na karę roku pozbawienia wolności, wykonanie której zostało warunkowo zawieszone na okres próby w wymiarze 3 lat; na podstawie art. 33 § 2 k.k. wymierzona została skazanej kara grzywny 100 stawek dziennych po 50 zł każda; na podstawie art. 46 § 1 k.k. zasądzone od skazanej na rzecz B.1. Sp. z o.o. z siedzibą z B.1. kwotę 260 500 zł tytułem obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej popełnionym przestępstwem ustając, iż zobowiązanie to jest solidarne z tożsamym obowiązkiem nałożonym na M. G. prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 28 grudnia 2017 r., IV K 1/14.

W wyniku rozpoznania apelacji obrońcy skazanej wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 4 września 2019 r., II AKa 193/19, zaskarżony wyrok został utrzymany w mocy.

Obecnie obrońca skazanej złożył wniosek o wznowienie powyższego prawomocnie zakończonego postępowania, domagając się w konsekwencji uchylenia wyroków sądów obu instancji i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w Lublinie do ponownego rozpoznania.

Jako podstawę prawną złożenia wniosku jego autor wskazał art. 540 § 1 pkt 2 lit. a) k.p.k., w którym mowa jest o ujawnieniu nowych faktów i dowodów wskazujących na to, że osoba skazana nie popełniła czynu. W ramach nowych, istotnych dla sprawy okoliczności istniejących w dniu wydania wyroku, które nie były znane tak sądowi I, jak i II instancji, obrońca wskazał, że od chwili wszczęcia postępowania samochód marki A. o numerze rejestracyjnym [...], który został uznany przez sądy obu instancji za przedmiot przestępstwa, w okresie zarzucanego skazanej przywłaszczenia pozostawał własnością pokrzywdzonej spółki B.. Spółka ta przez cały wskazany okres wiedziała kto korzysta z przedmiotowego pojazdu, a co więcej wykonywała wszystkie czynności serwisowe i ubezpieczeniowe. Skazana podejmowała inicjatywę dowodową zmierzającą do wykazania powyższych okoliczności. Zawnioskowane w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Lublinie dowody w postaci dokumentacji księgowej Spółki

zostały oddalone, tymczasem pozwoliłyby na potwierdzenie powyższych faktów. Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił ponadto wnioski dowodowe, mające na celu wykazać, że to D. C., na podstawie pisemnego upoważnienia wystawionego przez M. D. (prezesa B.) był ostatnim użytkownikiem i posiadaczem przedmiotowego pojazdu. Po prawomocnym zakończeniu postępowania karnego korzystając z oficjalnych, ogólnie dostępnych w przestrzeni publicznej informacji, w oparciu o dane z rosyjskiej platformy informacyjnej A., udało się skazanej uzyskać sprawozdanie historii samochodu marki A. o numerze rejestracyjnym [...] od 2016 r. do 18 kwietnia 2021 r. załączony raport zawiera charakterystykę wyposażenia, rodzaj wykonywanych napraw i ich rozliczenie, a także dane dotyczące przebiegu i stan licznika. Z informacji tych wynika, że właścicielem i posiadaczem pojazdu jest w dalszym ciągu osoba prawna: B.1. z siedzibą w B.1. oraz, że pojazd przez cały okres i obecnie jest zarejestrowany na ten podmiot na terytorium Białorusi. Oznacza to, że pokrzywdzony w trakcie postępowania wiedział, gdzie znajduje się przedmiotowy pojazd, co więcej dokonywał płatności za przeglądy techniczne i naprawy serwisowe. Powyższe dowody nasuwają istotne wątpliwości, które powinny być zweryfikowane przez sądy obu instancji. Ocena zgromadzonych dowodów, dokonana przy uwzględnieniu nowo ujawnionych okoliczności, nasuwa uzasadnione wątpliwości co do prawidłowości ustaleń faktycznych, które legły u podstaw wydania wyroku skazującego. Ujawnienie nowych dowodów, wskazujących na istotne okoliczności, które nie były sądowi znane w momencie orzekania, podważa pewność ustaleń dokonanych w tym postępowaniu oraz zasadność obdarzenia wiarygodnością zeznań świadków. Dowody te są na tyle oczywiste, że wymuszają konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego na nowo przed sądem I instancji, wskazują bowiem w sposób bezpośredni, że wyrok wydany w sprawie jest oczywiście niesłuszny.

Obrońca skazanej złożył nadto pismo, zatytułowane „uzupełnienie stanowiska w sprawie”, do którego dołączone zostało zawiadomienie skazanej o wszczęciu w dniu 1 października 2024 r. śledztwa w Prokuraturze Rejonowej w Białej Podlaskiej (sygn. [...]) o przestępstwa z art. 233 § 1 k.k., art. 286 § 1 k.k. i 305 § 2 k.k. oraz postanowienie Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej z dnia 3 września 2024 r., sygn. I Co 1134/23.

W pisemnej odpowiedzi na powyższy wniosek prokurator wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie. Na wstępie podkreślić należy, że prawomocny wyrok skazujący definitywnie zamknął obowiązywanie zasady domniemania niewinności skazanej w zakresie czynu będącego przedmiotem niniejszego postępowania sądowego. Orzeczenie to cechuje walor trwałości, niezmienności i ostateczności. Tylko ekstraordynaryjne okoliczności, ściśle wskazane w przepisach procedury karnej, mogą zatem uzasadniać potrzebę jego wzruszenia w trybie wznowienia postępowania. Jedną z takich podstaw jest powołany we wniosku art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., aktualizujący się z chwilą ujawnienia po wydaniu orzeczenia nowych faktów lub dowodów przemawiających za tym, że skazana nie popełniła przypisanego jej czynu. Należy przy tym mieć na względzie, że nowe fakty i dowody w rozumieniu powyższego przepisu mogą stanowić podstawę wznowienia, jeśli nie były uprzednio znane ani sądowi, ani stronie, a nadto z wysokim prawdopodobieństwem wskazują na błąd sądowy w zakończonym postępowaniu. Inaczej mówiąc, muszą być tej wagi, aby po wznowieniu postępowania uprawdopodobnione w wysokim stopniu było wydanie zasadniczo odmiennego rozstrzygnięcia. Nie spełniają tego warunku okoliczności mające implikować ponowienie postępowania w celu poszukiwania dowodów lub przeprowadzenia takich, które nie są w stanie podważyć prawidłowości skazania. Oczywiście jest, że walor prawomocności orzeczenia skutkuje tym, że to na autorze wniosku, w razie powołania się na podstawę *de novis*, spoczywa ciężar wykazania wartości procesowej nowych okoliczności w wymaganym rygorystycznym stopniu. Warte podkreślenia jest również to, że podlegają one uprzedniej weryfikacji w perspektywie całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Aby sygnalizowane przez wnioskodawcę nowe fakty i dowody skutkowały wydaniem rozstrzygnięcia o treści przez niego postulowanej, muszą wskazywać na to, że prawomocne orzeczenie jest błędne, przy czym stopień pewności co do tej sądowej pomyłki określa się jako "graniczący z pewnością" lub wskazujący na "duże" bądź „wysokie” prawdopodobieństwo" (zoB. 1. postanowienia Sądu Najwyższego np.: z

dnia 11 maja 2017 r., II KO 3/17, z dnia 9 sierpnia 2017 r., sygn. akt II KO 35/15, z dnia 1 lipca 2020 r., IV KO 122/19, z dnia 14 lipca 2022 r., I KO 45/22, z dnia 28 marca 2023 r., II KO 6/23).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt rozpoznawanej sprawy należało stwierdzić, że nie została we wniosku wykazana egzystencja podstawy wznowieniowej. Do wniosku zostały dołączone wydruki w internetowej bazy danych VIN INFO, kserokopii polisy ubezpieczeniowej w języku rosyjskim wraz z tłumaczeniem na język polski z internetowej bazy danych pojazdów prowadzonej na terenie Federacji Rosyjskiej, które mają wskazywać, że skazana nie dopuściła się zarzucanego jej czynu, gdyż pojazd A. nadal stanowi własność spółki B.1. i jest użytkowany na terytorium Rosji. Dodane zostały nadto kopie zawiadomienia o wszczęciu postępowania przygotowawczego oraz postanowienia dot. postępowania egzekucyjnego. Analiza treści tych załączników nie wpisywała się jednak w ramy podstaw wznowieniowych, w tym w szczególności nowych, nieznanych wcześniej dowodów, mogących z wysokim prawdopodobieństwem deprecjonować prawomocne orzeczenie. Dokumenty odnoszące się do historii pojazdu w żaden sposób nie pozostają w sprzeczności z ustaleniami, na których bazował wyrok skazujący, zaś kwestie mające z nich wynikać pojawiły się już w toku procesu. Sąd II instancji oddalił bowiem wniosek dowodowy skazanej na podstawie art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. o uzyskanie informacji od władz Ukrainy i Kazachstanu dotyczących przedmiotowego pojazdu. Wniosek dowodowy zmierzał do wykazania, że pojazdem tym nadal dysponuje W. M. lub inna osoba, której go powierzył. W uzasadnieniu powyższego rozstrzygnięcia sąd ad quem wskazał, że okoliczności, które mają być w ten sposób udowodnione nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności karnej skazanej, albowiem dotyczą informacji odnoszących się do aktualnego statusu samochodu objętego zarzutem, zaś przypisany czyn popełniony został w okresie od 12 sierpnia do 23 września 2011 r. (k. 1323 – 1323v). Powyższe przekonywało zatem, iż fakt, który obrona wywodzi z przedłożonych obecnie dokumentów, nie pozostawał poza zakresem uwagi sądu. Jego przydatność dla postępowania spotkała się natomiast ze zgołą odmienną oceną. Dodatkowo dalsze losy pojazdu w żaden sposób nie mogły przeczyć temu, co zostało ustalone przez sąd I instancji w ramach postawionego skazanej zarzutu i

przyjęte za podstawę faktyczną skazania. To, że pojazd A. po roku 2012 nadal zarejestrowany jest na pokrzywdzonego oraz użytkowany na terenie Federacji Rosyjskiej nie dezawuuował sprawstwa skazanej obejmującej wszak okres wcześniejszy. Pojazd do okresu wskazanego w dacie przypisanego czynu był użytkowany przez M. G., zaś po tej dacie nie został przez skazanych zwrócony pokrzywdzonemu. To stanowiło istotę przestępczego działania, niezależnie od tego w czyjej dyspozycji samochód znajdował się w okresie późniejszym. Odnosząc się do zarzutów apelacyjnych sąd II instancji obrazowo wyłożył w pisemnych motywach wyroku istotę zamiaru - ocenił charakter działań skazanej polegających początkowo na pertraktacjach z pokrzywdzonym, a następnie próbach zalegalizowania niezgodnego z prawem posiadania pojazdu przez M. G., po jego ukrycie uniemożliwiające, aż do daty wyrokowania, odzyskanie pojazdu przez podmiot uprawniony. To bez wątpienia przekonywało o celu działania skazanej, jakim było przypisane jej finalnie pozbawienie właściciela pojazdu uprawnień wynikających z prawa własności. Słusznie twierdzi prokurator, że w świetle tych ustaleń dalszy los pojazdu, po tym jak nie został zwrócony pokrzywdzonej spółce, pozostaje dla bytu przestępstwa przywłaszczenia irrelevantny.

Nawiązując do załączonej w uzupełnieniu wniosku kopii zawiadomienia o wszczęciu postępowania przygotowawczego stwierdzić należy, że w żadnej mierze nie mogła oddziaływać na ocenę podstaw wznowieniowych. Za jedną z takich podstaw (propter falsa) może być wszak uznane tylko prawomocne orzeczenie skazujące, które dowodziłoby, że w ramach prowadzonego postępowania doszło do popełnienia przestępstwa, które musiałoby pozostawać w korelacji przyczynowo – skutkowej z treścią kontestowanego orzeczenia (art. 541 § 1 i 2 k.p.k.).

W świetle powyższych okoliczności wniosek obrońcy o wznowienie postępowania nie zasługiwał na uwzględnienie. Wzruszenie domniemania prawdziwości ustaleń faktycznych przyjętych w prawomocnym wyroku, a co za tym idzie i prawomocnego wyroku, w drodze wznowienia postępowania może nastąpić wyłącznie wówczas, gdy wnioskodawca wykaże duży stopień prawdopodobieństwa błędności poprzedniego orzeczenia, a więc między innymi wskaże nowe fakty lub dowody, które mogą w sposób zasadniczy i wiarygodny podważyć prawdziwość

przyjętych w wyroku ustaleń faktycznych. W niniejszej sprawie obrońca skazanego wymogów tych nie spełnił. Nie wykazał bowiem istnienia nowych podstaw dowodowych tej rangi, które uprawdopodobniałyby w znacznym stopniu wadliwość prawomocnego wyroku, o której mowa w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., jak i nie uprawdopodobnił zmaterializowania się innych przesłanek wznowieniowych.

Uwzględniając powyższe okoliczności orzeczono zatem jak w części dyspozytywnej postanowienia. Z kolei na podstawie art. 639 k.p.k. obciążono skazaną kosztami postępowania.

[J.J.]

r.g.

Paweł Kołodziejski Igor Zgoliński Stanisław Stankiewicz